

unit. fg.) azt javálja, hogy tanítványainkkal ismertessük meg győzelmünket s mutassunk rá, hogy az örök béke eszméje hiú ábránd. Mialatt a népek ezt hirdették, mindenütt készültek a háborúra; a szabadság és alkotmányosság országai, Franciaország és Anglia az orosz zsarnokkal szövöztek, Szerbia bűnhődött a királygyilkosságért, Olaszország az árulásáért. A magyar és német katona az első a világon. Szociális tevékenységre, hitre kell nevelni az ifjakat. Neveljen az iskola munkás ifjúságot.

Figyelemreméltó szavakat mond *Erdélyi Irén* is: *A magyar tanuló jelen s jövő kötelességeiről* c.: (Szombathelyi rk. fg.) «Utólérni, sőt felülmulni a külföldet a gazdasági, ipari termelés, a kereskedelmi könnyedség terén; utólérni, sőt felülmulni a művészi szép különféle ágaiban; tanulni, hogy fejlődhessünk, — ez legyen minden magyar legszentebb kötelessége!» *Koczogh András*: *A mi háborúink nemzeti és erkölcsi szempontból* c. dolgozata szerint (Bpesti II. ker. fr.) a világháború fényes bizonyossága annak, hogy íme, van bennünk életerő. A Kárpátokat a most folyó háború nemcsak nemzeti, hanem világtörténelmi jelentőségű tényezővé emelte. A háború után új munka, új korszak kezdődik. Azoknak kell előljárni e munkában, akik a nagy vihartól távol, itthon teljesítették kötelességeiket. *Szabó György*: *Jövők biztosítása* (Marosvásárhelyi rk. fg.) c. igen figyelemreméltó gondolatokat vet fel. Azt mondja, hogy társadalmunknak rendkívül nagy erkölcsi átalakulásra van szüksége. A tanárságnak, a társadalomnak, a kormánynak megvan évégre a maga közeli feladata. «Várjuk és reméljük, hogy mindenek előtt a tanárok megélhetése oly módon biztosíttassék, hogy ne legyenek kénytelenek munkabíráskodni nagyobb részét a mindennapi élet küzdelmeiben felőrölni. De várjuk a közokt. kormánytól azt is, hogy egyfelől az intézetek bevonásával, másfelől esetleg más kormányzati közegek és eszközök segítségével is az oktatás, különösen a nevelés ügyét intenzívebben vigye bele a közönség érdeklődésébe.» *Lakatos Vince*: *A hazafias költészet fontossága napjainkban* c. (Keszthelyi rk. fg.) értekezik. Figyelmet érdemlő összeállítását találjuk a háborús írásbeli dolgozatok tárgyainak a székesfehérvári áll. fr. értesítőjében.

Közoktatásügyi politikával foglalkozik *Juhász Albert*: *A felekezeti iskolázás* c. dolgozata (Nagyenyedi ref. fg.). *Ágner Lajos*.

HAZAI LAPOKBÓL.

A Gyermekek f. iskolai évi folyamának cikkeiből a következőkre mutatunk rá: *Gröber Vilma* (Az iskola és az élet) azt fejti ki, hogy a

gyermeket munkával kell munkára nevelni, az iskolarendszereknek gyermeklélektani elven kell felépülniök, a gyermek életét állítsuk minden iskolai módszer középpontjába s a gyermek közvetlenül érintkezzék a természettel. Példákat hoz fel arra, hogy a Magyar Gyermektanulmányi Társaság kezdeményezésére alakult *Új Iskola* mint iparkodik ez elvek szerint nevelni a gyermekeket. *Nagy László* az *Új Iskola* tantervét mutatja be. Ez a reformiskola — gyermekfejlődéstani alapon — 2—2 osztályból álló négy tanfolyamra tagozódik. *Vértes O. J.* a közvetlen emlékezet problémáival és a vakok emlékezetével foglalkozva, megállapítja, hogy a vak gyermek közvetlen szóemlékezete hasonlókorú látó társaiénál mind időtartam, mind terjedelem tekintetében jobb, nagyobb. *Zsoldos B.* azt indítványozza, hogy egyetemeinken és főiskoláinkon a gyermektanulmányozás tudománya, egyelőre mint nem kötelező tantárgy, rendszeresen előadások. *Nógrády László*, a *Gyermekirodalom* c. rovat vezetője, számról-számra beható bírálatokat írt gyermekirodalmunk termékeiről. A magyarra fordított May-féle ifjúsági regények minden rossz oldalát megmutatta. Az ifjúsági irodalom bírálatának szempontjait tárgyalva, ezeket a követelményeket állítja fel: a klasszikusokból az ifjúság számára válogatott és alakított kiadások szükségesek; az ifj. műveket nemcsak morális, vallás erkölcsi s hazafias szempontból kell vizsgálni, hanem a művészből is: a gyermek fejlődésének irányát is tekintetbe kell venni; a könyvtárosi teendőkre külön tanárt kellene kijelölni. Másik cikkben a képeskönyvek igazán művészi illusztrációi érdekében emel szót: itt is a gyermek esztétikai fejlődése legyen irányadó. *Éltes Mátyas* a Binet-Simon-féle módszerrel végzett értelmességi vizsgálatok nyomán arra a körülményre is rámutat, hogy az iskola, az iskolabajárás az első évben nagy lendületet ad a gyermek képességeinek, de ezt a következő években kellően folytatni nem tudja. *Takácsné Berényi I.* óvodájában a foglalkozás minden nemébe belevitte a szabadságot s ezzel együtt a kised szabad akarata szerint való cselekvéseket és a játékot. *Berkes János* (A siketnémák elméleti és műhelyképzése) amellet foglalt állást, hogy a gyermek csak akkor kerüljön a műhelybe, amidőn testi, szellemi és erkölcsi erői már kifejlődtek. *Fogl János* (A gyermekhalandóság) attól véli a gyermekhalandóság csökkenését, ha minden községben szakemberekből álló gyermekvédelmi bizottság működik. *Dienes Valéria* (A csecsemő megfigyelésének főbb szempontjai és az első gyermekkor lélektana) az anyák lélektani képzését sürgeti, mert a lelkiekben folytonos megfigyelésekre és hatásokra van szükség. *Ságody Otmár* Új zenetanítás c. tanulmányának az az alap gondolata, hogy a természetes érdeklődés elve irányítsa a zenetanítást. *Schreiner F.* szerint (A napi ismétlődés gyógyító pedagógiai rendszere) a gyermek számára csak egyféle tárgy van: a könnyű; bármely tantárgyat bármely tanítási időben el lehet helyezni. *Sebők Dezső* (A dolgozó nők anyaságának biztosítása) ma már nem tekintheti a családot a nő feltétlen és okvetlen eltartójának, ez — szerinte — nem is nyújt kellő védelmet az anyaság esetére. Az anyaság biztosítására az olasz minta szerint megvalósítandó önálló állami szervezetre gondol. *K. A.*